

ARK KMETIJE IN ARK SREDIŠČA ZA SLOVENSKE AVTOHTONE PASME DOMAČIH ŽIVALI

Javna služba nalog
genske banke v
živinoreji

Javna služba nalog genske banke v živinoreji

www.ark.si
ark@bf.uni-lj.si

*Program varstva biotske raznovrstnosti
v živinoreji za obdobje 2017–2023*

Biotska raznovrstnost živalskih genskih virov

Se zmanjšuje na račun izumiranja **živalskih vrst**
in **izumiranja pasem**.

V zadnjih dveh stoletjih je na globalni ravni izumrlo preko **1100** pasem domačih živali, od tega **100** v zadnjih **15** letih.

Kritično ogrožene pasme: lipicanski konj, posavski konj, slovenski hladnokrvni konj, bovška ovca, istrska pramenka, belokranjska pramenka, drežniška koza (7)

Ogrožene pasme: cikasto govedo, krškopoljski prašič, štajerska kokoš (3)

Ranljive pasme: jezersko-solčavska ovca (1)

Javna služba nalog
genske banke v
živinoreji

Ark-KMETIJE in Ark-SREDIŠČA, Javna služba nalog genske banke v živinoreji

www.ark.si

www.genska-banka.si

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta

Spodbujanje reje in uporabe slovenskih avtohtonih pasem

Omogoča ohranjanje in
preprečuje izumiranje pasem.

Omogoča neprestano prilagajanje
pasem na spremembe v okolju.

Javna služba nalog
genske banke v
živalinoreji

Ark-KMETIJE in Ark-SREDIŠČA, Javna služba nalog genske banke v živalinoreji

www.ark.si

www.genska-banka.si

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta

Promocija avtohtonih pasem in ohranjanje v živem

Javna služba nalog genske banke v živiloreji izvaja
podporo ohranjanja slovenskih avtohtonih pasem z
vzpostavitevijo

ark kmetij in ark središč.

Statusi so namenjeni rejam, ki redijo najmanj tri slovenske
avtohtone pasme domačih živali.

Javna služba nalog
genske banke v
živiloreji

*Slovenske avtohtone pasme domačih živali so definirane
v Programu razvoja podeželja 2014–2020.*

Ark-KMETIJE in Ark-SREDIŠČA, Javna služba nalog genske banke v živiloreji

www.ark.si

www.genska-banka.si

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta

Ark: barka, skrinja

Foto: google Foto: <http://archehof.ch>

Javna služba nalog
genske banke v
živaloreji

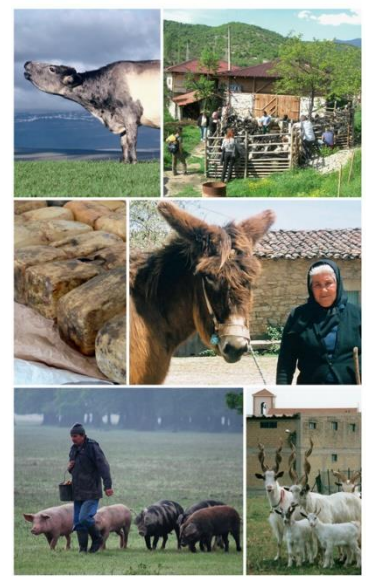
Ark-KMETIJE in Ark-SREDIŠČA, Javna služba nalog genske banke v živaloreji

www.ark.si

www.genska-banka.si

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta

gospodarstw arek (PL)
hospodářství-arch (CZ)
Arche-Höfen (DE)
Ark Farm (UK)

ark – mednarodno prepoznaven izraz

Ark KMETIJA

- Primarna dejavnost – živinoreja (slovenske avtohtone pasme).
- Vzreja plemenskih živali.
- Več kot 50 % GVŽ avtohtonih pasem od vseh domačih živali.
- Rejci, ki so s svojimi živalmi vključeni v rejske programe.
- Zaželeno:
 - predelava in trženje lastnih izdelkov,
 - ekološko kmetovanje,
 - ohranjanje avtohtonih sort rastlin.

Javna služba nalog
genske banke v
živinoreji

Ark-KMETIJE in Ark-SREDIŠČA, Javna služba nalog genske banke v živinoreji

www.ark.si

www.genska-banka.si

Primer iz Ekološke kmetije Totter

Vzorec certifikata

Ark SREDIŠČE

- Namenjen izobraževanju in ozaveščanju javnosti.
- Namen neke širše zgodbe.
- Plemenske živali v reji izhajajo neposredno iz rej, vključenih v rejske programe.
- Zaželeno:
 - predelava in trženje izdelkov,
 - ekološko kmetovanje,
 - ohranjanje avtohtonih sort rastlin.

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta

Javna služba nalog
genske banke v
živiloreji

Ark-KMETIJE in Ark-SREDIŠČA, Javna služba nalog genske banke v živiloreji

www.ark.si

www.genska-banka.si

Reja vsaj treh slovenskih avtohtonih pasem iz spodaj navedenih skupin

Skupina A: **govedo, kopitarji, prašiči**

Skupina B: **ovce, koze**

Skupina C: **štajerska kokoš, kranjska čebela**

ark kmetija

primeri kandidatov

Primer 1

Usmeritev

plemenske živali,
meso, med, volna

Živali v reji

2 × cikasto govedo
30 × jezersko-solčavska ovca
aktivni čebelnjak

ark središče

primeri kandidatov

Primer 1

Usmeritev

turizem, urejanje krajine,
meso, mleko, med

Živali v reji

1 × posavski konj
5 × istrska pramenka
aktivni čebelnjak

Javna služba nalog
genske banke v
živinoreji

Ark-KMETIJE in Ark-SREDIŠČA, Javna služba nalog genske banke v živinoreji

www.ark.si

www.genska-banka.si

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta

Izdelki iz avtohtonih pasem, označevanje in trženje

Uporaba na izdelkih

- Možnost uporabe logotipa **ark kmetija** ali **ark središče** za označevanje izdelkov avtohtonih pasem.
- Dovoljena uporaba samo na izdelkih avtohtonih pasem (npr. v primeru sočasne reje drugih pasem).
- Pri trženju možno povezovanje med ark **kmetijami** in ark **središči**.

Podpora genske banke

- potrjuje sprejem v sistem Ark kmetij in ark središč in izdaja certifikat;
- nudi strokovno pomoč in promocijsko podporo (enovita celostna podoba, promocijsko gradivo, spletna predstavitev);
- deluje kot povezovalni člen in spremlja razvoj reje.

Obveznosti kmetij

- obveščanje o spremembah oz. stanju reje,
- označevanje pasem na kmetiji,
- zdravje in dobra kondicija živali,
- dostopnost in urejenost kmetije – možnost ogledov – sprejemanje obiskovalcev,
- udeležba na predavanju enkrat na dve leti.

Primer iz Turistične kmetije Na Matkovem

Javna služba nalog
genske banke v
živinoreji

Ark-KMETIJE in Ark-SREDIŠČA, Javna služba nalog genske banke v živinoreji

www.ark.si

www.genska-banka.si

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta

Kaj pomeni podeljeni status?

- Priznanje avtentičnosti avtohtonih pasem domačih živali v reji.
- Kmetije so odprte za javnost.
- Omogočena dodatna ponudba v smislu ogledov na kmetiji.
- Izobraževanja, ekskurzije šol, fakultet, društev, itd.
- Pogoje za ogled določa vsak rejec sam.

Javna služba nalog
genske banke v
živalihoreji

Ark-KMETIJE in Ark-SREDIŠČA, Javna služba nalog genske banke v živalihoreji

www.ark.si

www.genska-banka.si

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta

Obiščite slovenske ark kmetije in ark središča

ARK KMETIJE

- 1 **Ekološka kmetija Smrtnik Janez**
Zgornje Jezersko
kovk@siol.net
- 2 **Ekološka kmetija Totter Ciril**
Gradac
www.facebook.com/ekoloskakmetija.totter
- 3 **Turistična kmetija Na Matkovem**
Solčava
www.matk.si
- 4 **Turistična kmetija Šenkova domačija**
Zgornje Jezersko
www.senkovadomacija.si

ARK SREDIŠČA

- 5 **Biotehniški center Naklo**
Naklo
www.bc-naklo.si
- 6 **Ekološka kmetija Tekavec Valentin**
Stari trg ob Kolpi
val.tekavec@yahoo.com
- 7 **Kmetija Kastelic**
Novo mesto
www.kmetija-kastelic.com
- 8 **Kmetija Smolej-Uric**
Jesenice
www.kmetijasmolej.si
- 9 **Kmetija Ušen**
Šempeter v Savinjski dolini
www.usen.si
- 10 **Turistična kmetija Pri Martinovih**
Krška vas
www.martinovi.com
- 11 **Živalski vrt Ljubljana**
Ljubljana
www.zoo-ljubljana.si

ARK KMETIJE in ARK SREDIŠČA po Sloveniji

Obiščite katero od lokacij slovenske ark mreže
in spoznajte slovenske avtohtone pasme domačih živali
ter prednosti njihove uporabe.

jezersko-solčavska ovca

belokranjska pramenka

bovska ovca

istrska pramenka

drežniška koza

krškopoljski prašič

kranjska čebela

posavski konj

lipičanski konj

štajerska kokoš

slovenski hladnokrvni konj

cikasto govedo

Javna služba nalog genske banke v živilnoredi

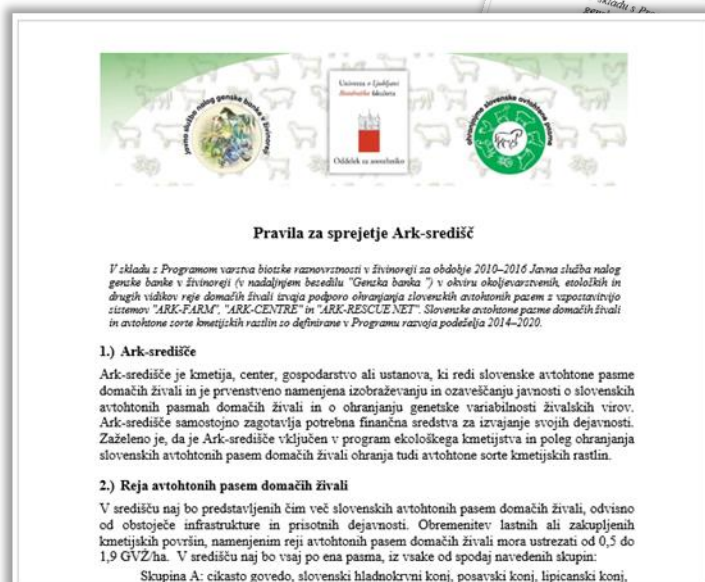
Pravila za sprejem, pogoji, informacije:

ark@bf.uni-lj.si

www.ark.si

Javna služba nalog
genske banke v
živilnoredi

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta

Ark-KMETIJE in Ark-SREDIŠČA, Javna služba nalog genske banke v živilnoredi

www.ark.si

www.genska-banka.si